

„SARITAOTLEJA“ ÕPPETUNNID

Murel Truu, Tallinna Tehnikaülikool

Minu life kogemus

LIFE 2023 – SIP WETEST (+TA), WISE

Edukad taotlused:

LIFE2022 – heritageHOME !

LIFE2021 – urbanLIFecircles !

LIFE2021 – LIFE LATESTadapt

LIFE2020 – LIFE IP BUILDEST (+ TA)!

LIFE2020 – WOODMEADOWLIFE* !

LIFE2018 – LIFE IP FOREST AND FARMLAND

LIFE2017 - CoastNet LIFE

LIFE2017 – LIFE Flying Squirrel *!

LIFE2010 - LIFE URBANCOWS !

LIFE2005 – LIFE BALTCOAST

Ebaõnnestunud projekt: 2

Ebaõnnestunud / kordustaotletud: 2*

Tänase ettekande plaan

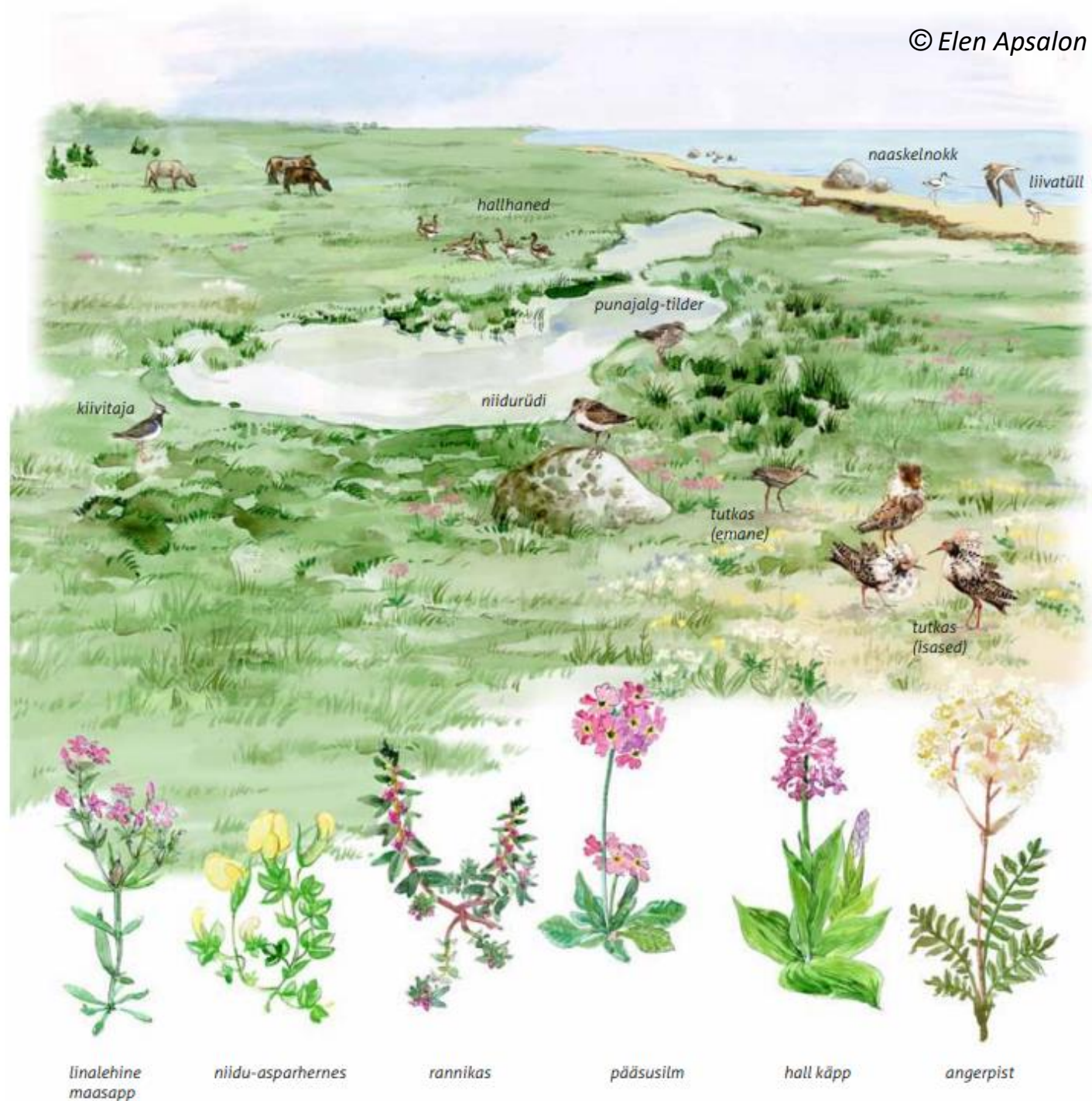

LIFE BaltCoast projekt

2005-2012

Õppetund 1:

LIFE programm on loodud **keeruliste keskkonnaprojektide rahastamiseks**. Välismõjudest või pikaajaliste projektidega kaasnevast määramatusest tingitud plaanide muutmine/kohandamine on kõik põhjendatav, seni kuni **päris eesmärk** täidetud saab.

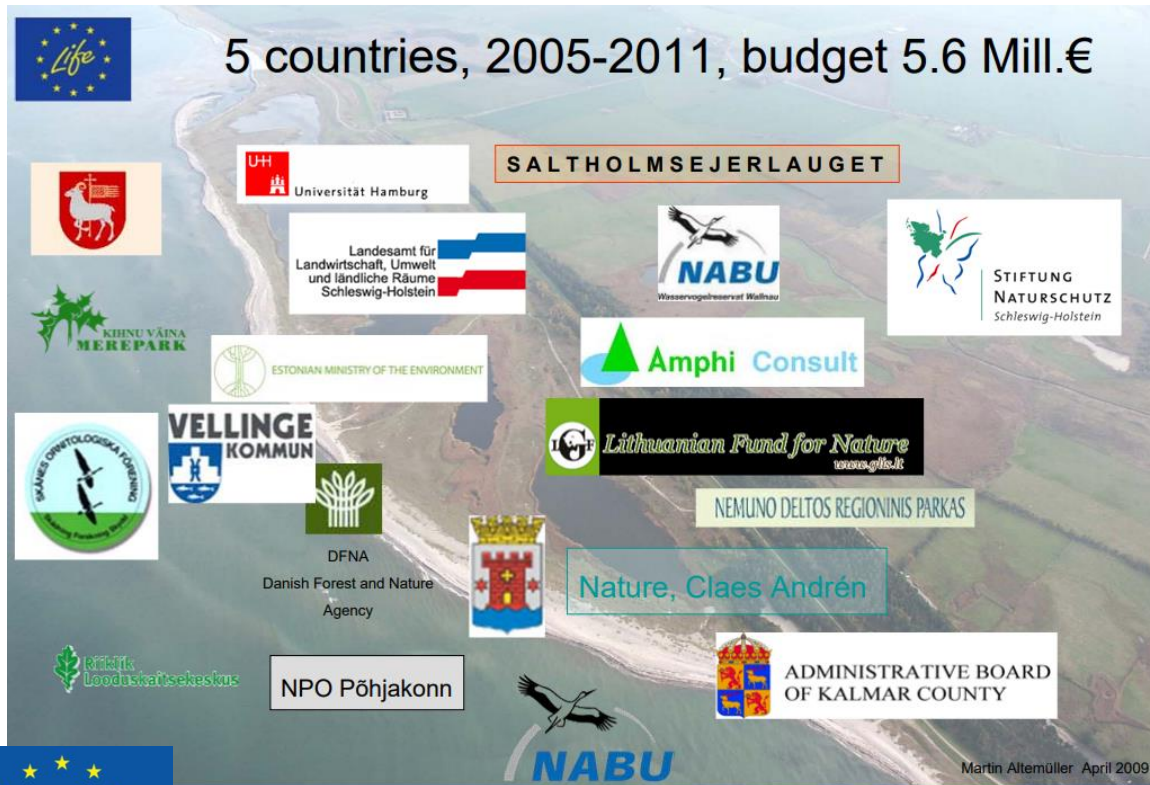

Õppetund 2:

34 projektiala; 5 riiki; 35 partnerit; 5+2 aastat. Kõik on võimalik, aga see kõik ei pea olema nii keeruline.

5 countries, 2005-2011, budget 5.6 Mill.€

Logos and text on the map include:

- Life (top left)
- U+H Universität Hamburg
- SALTHOLMSEJERLAUGET
- Landesamt für Landwirtschaft, Umwelt und ländliche Räume Schleswig-Holstein
- NABU Wasservogelreservat Wollnau
- STIFTUNG NATURSCHUTZ Schleswig-Holstein
- KIHENU VÄINA MEREPARK
- ESTONIAN MINISTRY OF THE ENVIRONMENT
- Amphi Consult
- VELLINGE KOMMUN
- Lithuanian Fund for Nature www.gls.lt
- NEMUNO DELTOS REGIONINIS PARKAS
- DFNA Danish Forest and Nature Agency
- Nature, Claes André
- NPO Põhjakonn
- ADMINISTRATIVE BOARD OF KALMAR COUNTY
- NABU (bottom center)
- Martin Altemüller April 2009 (bottom right)

Õppetund 3: LIFE on kogukond

Riinu ja Voldemar Rannapi fenomen: mentorlus ja koostööd!!

Rahvusvaheliste erivaldkonnaekspertide ühised õppekäigid ja ekspertsoovitused kaitsekorraldusprobleemide lahendamiseks. Projekt peab olema oluline Euroopale laiemalt, mitte ainult kohaliku mure lahendamiseks.

LIFE urbancows

2012-2016

Õppetund 4:

Keeruliste projektide ettevalmistusfaasis ei pruugi projektitaotlus sugugi kõige raskem samm olla.

- Volikogu nõusolek, karjatamise katseperiood
- Kaitsekorralduskava kinnitamine

Õppetund 5: Kui taotluse reeglid võimaldavad erandeid, on erandid võimalikud (kuid peavad olema väga hästi põhjendatud).

- Suuremahulise külastusinfrastruktuuri rahastamine.
- Sisseostetava teenuse eelarve >30%

Õppetund 6:

edukat projekti juhib meeskond või tuleb leida superinimene.

Pärnu linnalehmade projektijuhti otsides oli töökuulutuses: vähemalt magistrikraad keskkonnavaldkonnas ja rahvusvaheliste projektide juhtimise kogemus

Fortuuna abil õnnestus saada projektijuhiks superinimene: Bert Holm

VEEPROOVIDE TULEMUSED				
NÄITAJA	MAI	JUUNI	JUULI	AUGUST
ESCHERICHIA COLI	😊	😊	😊	
FEKAALSED STREPTOKOKID	😊	😊	😊	

Flying Squirrel LIFE

2018-2025

Õppetund 7:

Eitav otsus ei välista projekti.
Ei tohi alla anda.

2015 Eesti üksinda esitatud
taotlus

2016 Soome + Eesti
ühistaotlus (ebaõnnestus)

2017 Soome + Eesti edukas
ühistaotlus

Taotluse ajal peab lõbus ka olema:
projekti töönimi
project LOL – liito orava laiffi

Kordusõppus 4:

Keeruliste projektide ettevalmistusfaasis ei pruugi projektitaotlus sugugi kõige raskem samm olla.

- Omanike nõusolekud.

©Loodusemees

Õppetund 8:

Projektide taotlemisel saab olla süsteem. Metsahallituse loogilise maatriksi harjutus ja projektitaotlemisprotsessi juhtimine
Soome LIFE projektide guru **Mikko Tiira** mentorlus.

METSÄHALLITUS

	Horizontal Logical Summary	Indicators	Verification	Risks and Assumptions
Long-Term Goals	<p>What is the overarching long-term goal that your project seeks to contribute to?</p> <p>Hint: You identified this in Module 2</p>	<p>What are the broad quantitative measures or qualitative judgements that will be used to assess whether the long-term goal has been achieved?</p>	<p>What broad, existing sources of information will you use and how will you evaluate this in order to measure success?</p>	<p>What are the broad factors, external to your organisation and your project, that are necessary to reach your long-term goal?</p>
Purpose	<p>What is the specific effect (purpose) of your project and how will this contribute to achieving this long-term goal?</p> <p>Hint: These will closely resemble your mid-term goals from your Theory of Change in Module 6</p>	<p>What are the quantitative measures or qualitative judgements that will be used to assess whether your specific projects purpose has been achieved?</p> <p>Hint: You identified these in Module 7</p>	<p>What sources of information will you use and how will you evaluate it in order measure the success of your specific project?</p> <p>Hint: You identified these in Module 7</p>	<p>What are the local factors external to your organisation that are necessary to ensure that your project contributes to the achievement of your long-term goal?</p>
Outputs	<p>What are the immediate deliverables (outputs) that will be used to achieve your project's purpose?</p> <p>Hint: These will closely resemble your short-term goals from your Theory of Change in Module 6</p>	<p>What are the measurable targets that will be used to assess whether the immediate outputs of your project have been achieved?</p> <p>Hint: You identified these in Module 7</p>	<p>What sources of information will you use to monitor and evaluate the success of your project's immediate outputs?</p> <p>Hint: You identified these in Module 7</p>	<p>What factors beyond your control could affect or restrict the ability of your outputs to achieve your project's purpose?</p> <p>Hint: Consider using the SWOT, 5C and SCOPE Analysis from Module 2</p>
Activities	<p>What activities will you undertake in order to achieve your desired outputs?</p> <p>Hint: You identified these in Module 5</p>	<p>What are the targets that will be used to assess whether your activities have been successful?</p> <p>Hint: You identified these in Module 7</p>	<p>What sources of information will you use to monitor and evaluate the success (in real time) of your activities?</p> <p>Hint: You identified these in Module 7</p>	<p>What factors beyond your control could affect or restrict the ability of your activities to produce your desired outputs?</p> <p>Hint: Consider using the SWOT, 5C and SCOPE Analysis from Module 2</p>

WOODMEADOWLIFE

2021-2026

Õppetund 9:

Taotluse edu võivad määrata „kosmeetilised“ tegevused.

Projekti tulemuste tutvustamine ≠

Projekti kommunikatsioon ≠

Projekti tulemuste kasutuselevõtt

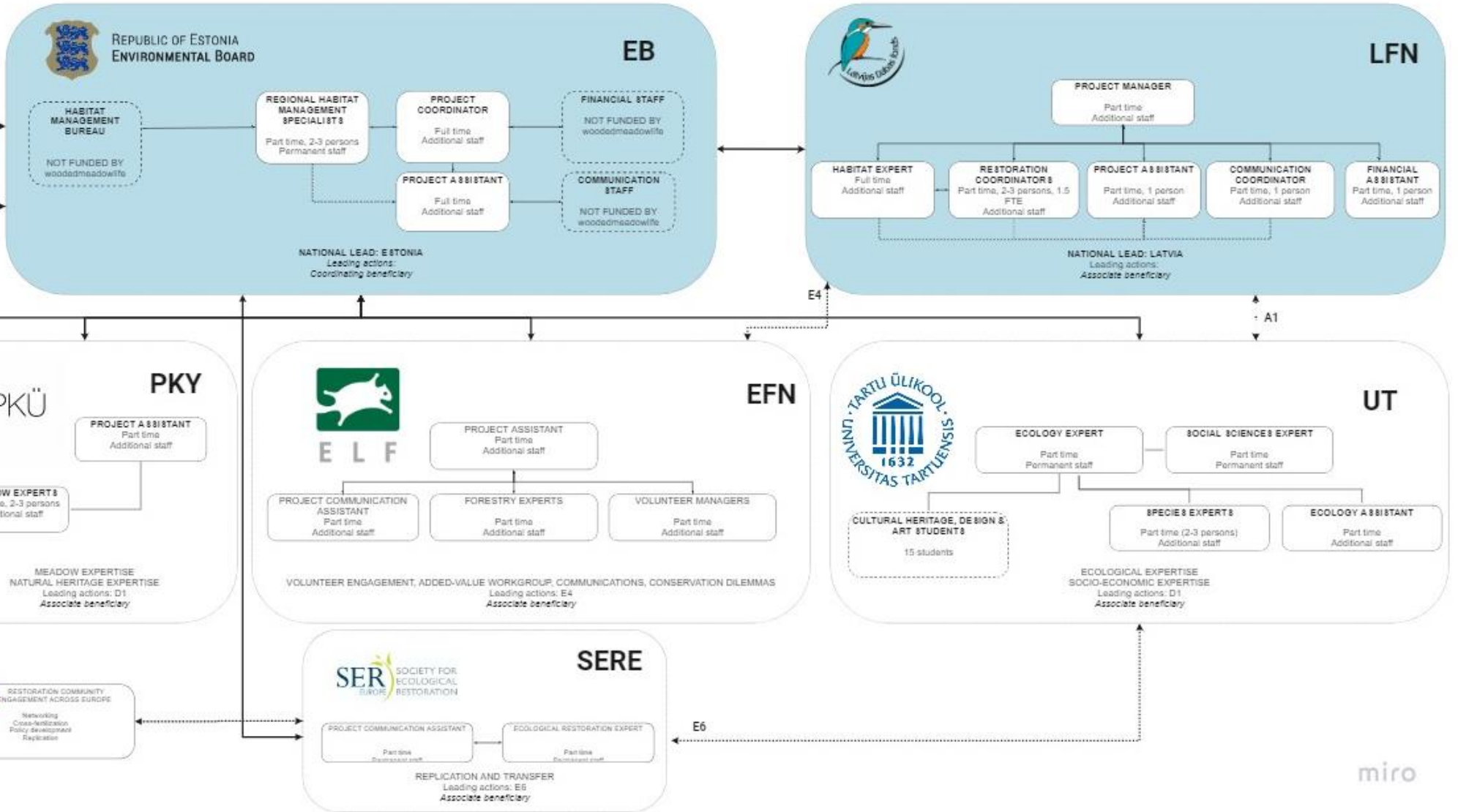
Kordusõppus 4: Keeruliste projektide ettevalmistusfaasis ei pruugi projektitaotlus sugugi kõige raskem samm olla.

- Omanike nõusolekud eramaadel toimetamiseks

Õppetund 10: LIFE taotlus olgu visuaalselt kergesti hoomatav. Hindajatel on taotluse läbivaatamiseks loetud tunnid. Läti LIFE guru **Inga Račinska** skeemid & „teksti boldimine“.

TRANSNATIONAL STEERING

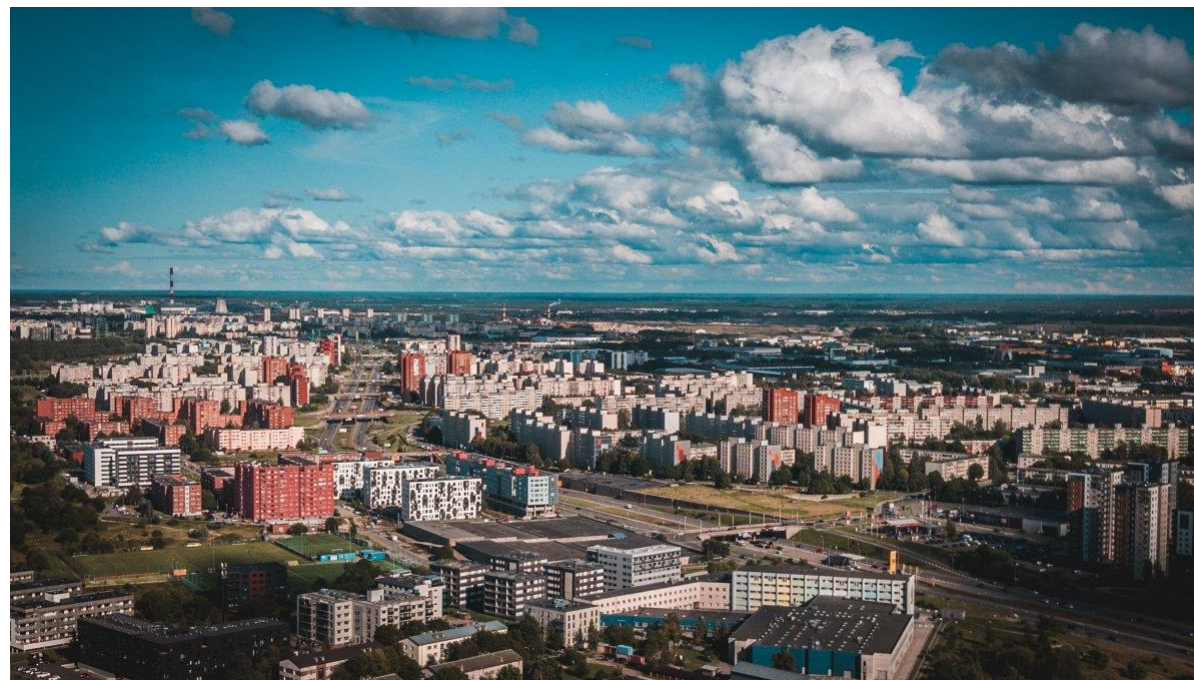
LIFE IP BUILDEST

2021-2028

Õppetund 11 :

Projekti ettevalmistus võib olla elumuutev.

Integreeritud projekti intensiivne ettevalmistusprotsess, koos tehnilise abi projekti taotlemise ja elluviimisega, oli ligikaudu poole aasta jooksul täiskohaga töö, oli lõplikuks ajendiks töise valdkonna suunamuutmisel.

/500+ lehekülge taotlust/ metodoloogiline osa, algolukorra kaardistus jms eeldas valdkonnaga üsna põhjalikku tutvumist renoveerimisvaldkonnaga

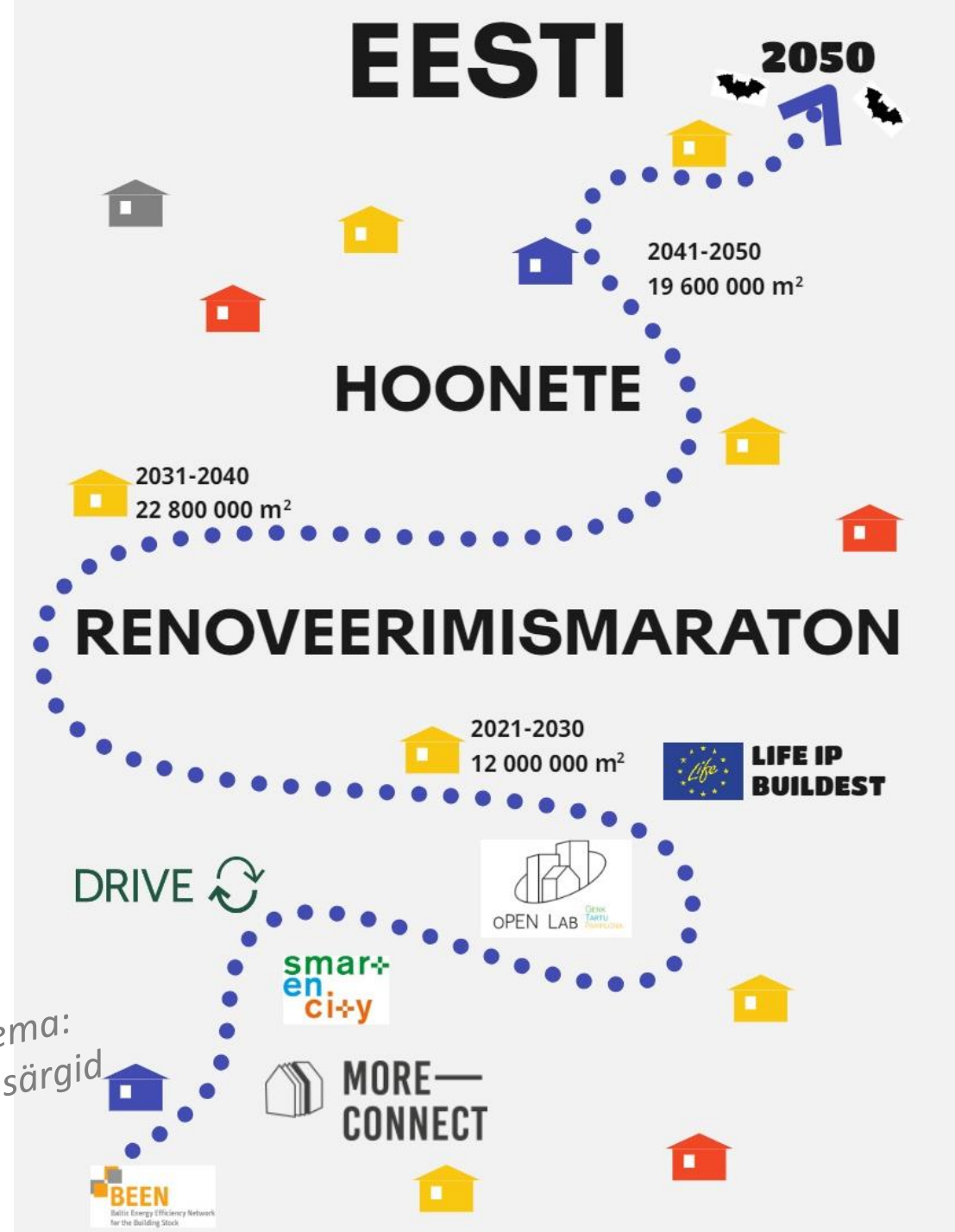

Õppetund 12: Projektide kirjutamise käigus unistamine on tore, aga see kõik tuleb ka ellu viia.

Õppetund 13: projektide edu sõltub inimestest, kes juhtidee pärast „magada ei saa“. Suure projekti elluviimiseks kõigiks tegevusteks selliseid ei jätku.

Superinimeste hulk on ka piiratud, aga seda rohkem nad peavad suutma. Kraaps ja kummardus - Targo Kalamees & Lauri Suu!

Taotluse ajal peab lõbus ka olema:
Renoveerimismaratoni jooksusärgid

Õppetund 14: pikaajaliste projektide taotlustes tuleb lubatavate tulemuste osas olla ambitsioonikalt realistlik. Ja ikkagi peab olema valmis üllatusteks.

- pikaajalise renoveerimisstrateegia (REKS) täitmiseks koostatud integreeritud projekti rakendamise ajal, REKS tähtsus - EU kontekstis muutub kardinaalselt.
- piloothoonete renoveerimine vs Ukraina põgenike majutamine.
- ...

Kordusõppus 4: Keeruliste projektide ettevalmistusfaasis ei pruugi projektitaotlus sugugi kõige raskem samm olla.

- Kokkulepitud omafinantseeringuskeemide „püsivus“

Õppetund 15: projektid võivad olla elumuutvad, aga projektiga saabki päriselt maailma muutust tuua.

Taotlemise hetkel Eesti ehitussektori arendusplaanides marginaalsed teemad *ringehitus / ehitiste kliimakindlus* on (osalt tänu Buildest projektile) ehitussektoris selgelt kanda kinnitamas.

Vrdl prioriteetidid Ehituse pikk vaade (2021) vs Ehituse Teekaart (2023)
Vt VVTP 2023

CIVITTA

MAJANDUS JA
KOMMUNIKATSIOONI
MINISTRIKONN

Ehituse pikk vaade 2035

7 suurt sammu

 Rohetiiger

EHITUSE TEEKAART 2040

2021
Versioon 1.6

**TAL
TECH**

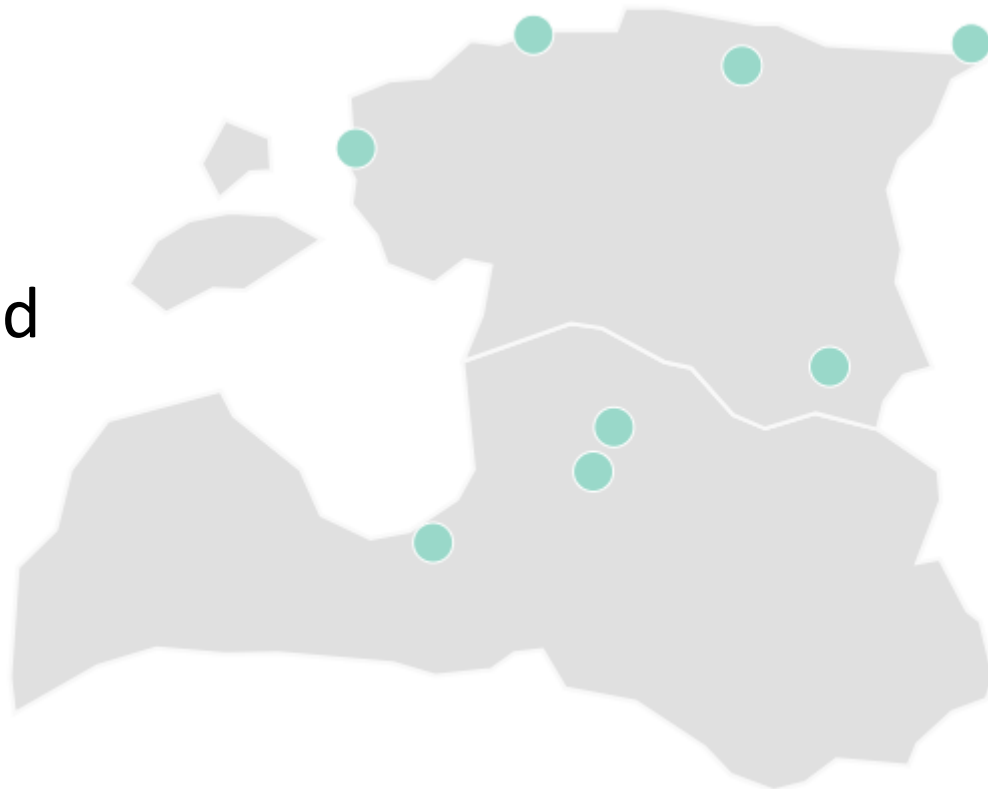

LIFE LATESTadapt

2022-2027

Õppetund 16: Tea, mis naabrid teevad. Ära konkureeri, vaid ehita partnerlusi.

Õppetund 17: Kogenud projektikirjutajad võluvad täielikust soustist eduka projektitaotluse ühe nädalavahetusega. Tanel Mätliku supertiim!

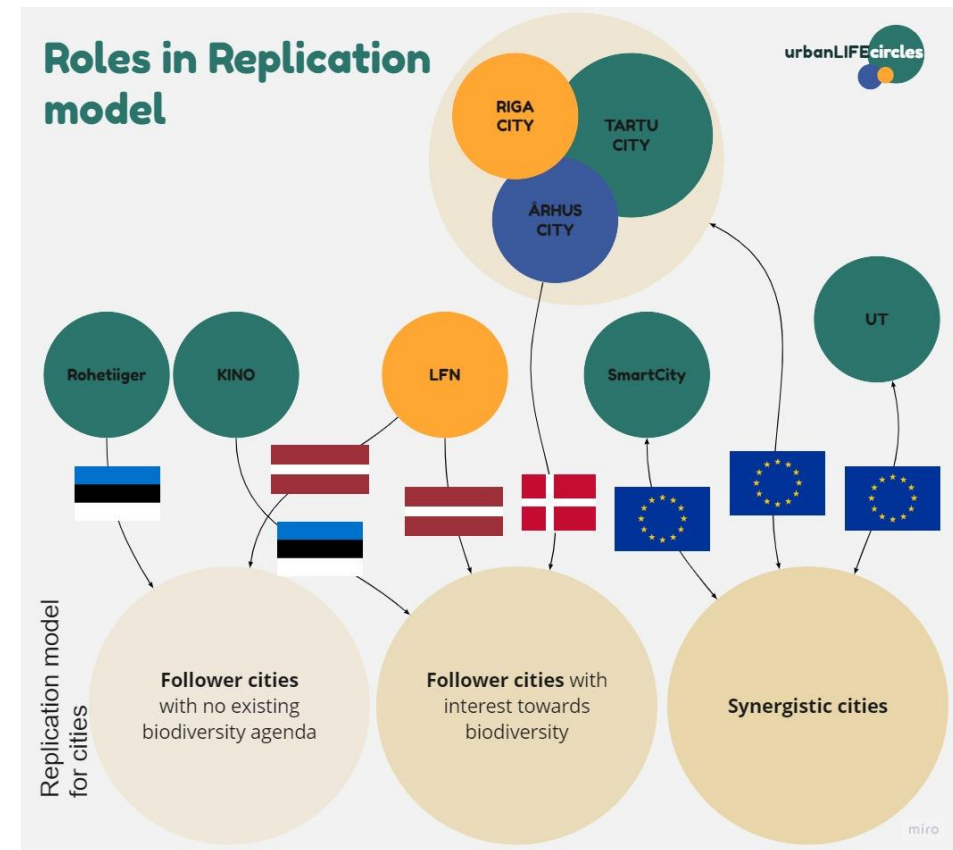

urbanLIFEcircles

2022-2027

Õppetund 18: kordustaotlemine ei tähenda lihtsat vigade parandust. Hindajate analüüsile vastates võib olla vaja sekkumisloogika üsna põhjalikult ümber mõtestada.

Õppetund 19: tõenduspõhine metodoloogiline lähenemine projekti ülesehitusele on oluline paljudele sarnaste väljakutsetega silmitsi olevatele Euroopa riikidele. Tuul Sepa missioon!

Kordusõppus 4: Keeruliste projektide ettevalmistusfaasis ei pruugi projektitaotlus sugugi kõige raskem samm olla.

- Volikogu nõusolek: rahastuskeemi kokkuleppimine.

LIFE heritageHOME

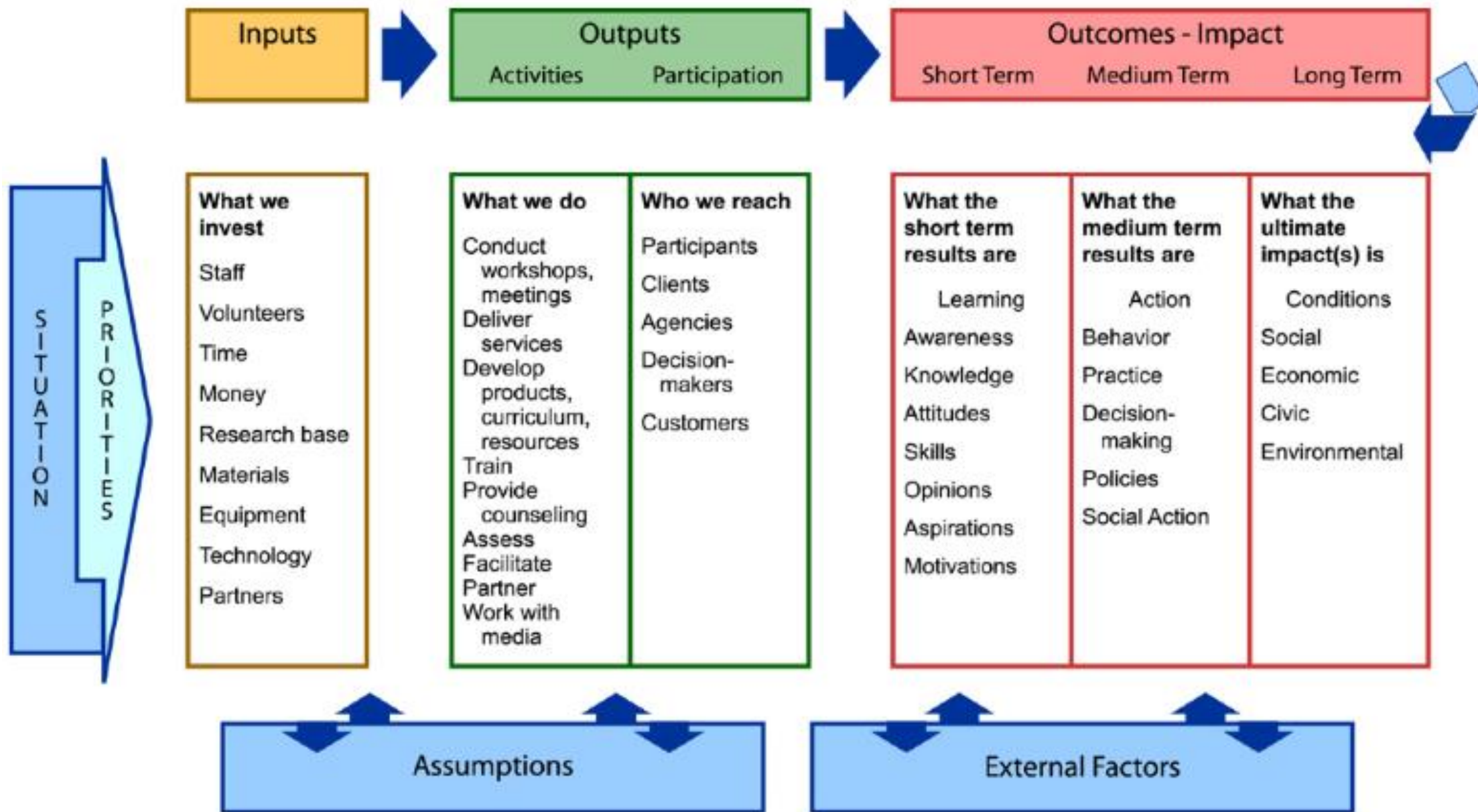
2023-2026

Õppetund 20: projektitaotlus on võimalik kokku kirjutada ~2 nädalaga, isegi ilma juhtpartneri (olulise) osalemiseta.

Õppetund 21: ka joone alt saab rahastuse saada, kui teema on kogu Euroopa mõistes oluline.

Õppetund 22: „Ma ei taha enam mitte kunagi ühtegi sellist taotlemise rodeot“ tunne läheb tavaliselt eduka otsuse järel üle 😊

Õppetund (20)23 taotlustest: projekt mahub ühele pildile, kõik muu on selle illustratsiooni lahtiseletus.

Põhimõte, mida püüelda	Vt eestpoolt õppetunde
Vajalik on põhjalik probleemi analüüs, algolukorra tundmine ja sekkumisloogika põhjendamine. Taotlus kui seostatud tervik.	ÕT: 1; 11; 20; (20)23
Vajalik on tõestada, et just valitud meeskond on kõige õigem , et saavutada oodatud tulemus. Koostööd, võtmesihtrühmade kaasamine, partnerlusloogika põhjendatus	ÕT: 2; 3; 7; 9; 13; 16; 18
Vajalik on tõestada, et projekti oodatavad mõjud on saavutatavad ja nende hindamise meetodid on usutavad / piisavad.	ÕT: 1; 8; 9; 14
Projekt peab olema oluline Euroopale laiemalt.	ÕT: 3; 7; 9; 15; 21

Tüüpvead, mida vältida	Vt eestpoolt õppetunde
Ei loe projekti juhiseid. Kõik on „hallis kirjas“ toodud juhistes olemas	Taotlus peab olema terviklik ja tehniliselt korrektselt esitatud lugu: ÕT: 5; 9-10; 17; 18-19; 20, (20)23
Teavitus, Levitamine, Kasutuselevõtt on sassis või midagi olulist on puudu.	Projekti „value for money“ hinnatakse ennekõike selle põhjal, kuidas tulemused tulevikus toimivad, levivad ja neist jätkutegevustes õpitakse: ÕT: 9
Projekti jätkusuutlikkus ei ole tagatud	Jätkusuutlikkuse tagavad taotlusvälised / täiendavad tegevused. ÕT 4
Projekti juhtimiseks ei ole planeeritud piisavaid ressursse	LIFE programmis võiks projekti juhtimise eelarve jääda 10-15% juurde. Kõike suutvad superinimesed vs meeskonnad: ÕT: 6, 13

Aitäh! Küsimused?

murel.truu@taltech.ee